

Dan civilnih invalidov vojn Slovenije 26.junij

V torek, dne 20.06.2023 smo se člani civilnih invalidi vojn Slovenije zbrali na dogodku, s katerim smo počastili Dan civilnih invalidov vojn Slovenije.

Kulturni del programa so popestrili Saša Pavček diplomirana dramska in filmska igralka, pesnica, esejistka in dramatičarka, redna profesorica na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani, prejemnica mnogih nagrad in nominacij na svojih področjih, med drugimi tudi dobitnica Boršnikovega prstana, ki je najprestižnejša slovenska nagrada za igralske dosežke, z recitacijo pesmi očeta Toneta Pavčka ter Katarina in Brigita Pustotnik, učenki glasbene šole Domžale, na citrah.

Udeležence in goste je, s kratkim nagovorom, pozdravil predsednik Zveze DCIV Slovenije Adolf Videnšek, v katerem je poudaril, da smo civilni invalidi vojn, združeni v Zvezo DCIV Slovenije, zavezani k skrbi za pravično varstvo civilnih invalidov vojn Slovenije, opozarjanju na nevarnosti opuščeni ubojnih sredstvih, še posebej pa smo poklicani, da poudarjamo in opozarjamo na reševanje vseh oblik nasilja na miren način.

Kot slavnostni govornik, se je povabilu odzval v.d. direktor Uprave za vojaško dediščino pri Ministrstvu za obrambo RS Matjaž Ravbar, ki je prisotnim namenil naslednje besede:

Spoštovane članice in člani Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije, spoštovani svojci, predsednik zveze društev, visoki gostje...

Naj začnem z motom NIKOLI VEČ VOJN! V katerega verjamem in se v življenju ravnam po njem. A zavedam se tudi znanega Vegecijevega izreka SI VIS PACEM, PARA BELLUM (op. AR - prevedeno kot "Če hočeš mir, se pripravi na vojno"), po katerem pa se vrti sodobni svet.

Sodobno vojskovanje oziroma uporaba eksplozivnih bojnih sredstev je dramatično zaznamovala učinek vojn na civilno prebivalstvo. Predvsem govorim o časovni komponenti, torej o dejstvu, da ubojno sredstvo deluje tudi desetletja po prvotni uporabi. Večina prisotnih (a seveda ne vsi) tukaj ste žrtve ravno takih predmetov... Nezavedanje nevarnosti oziroma ozaveščanje o neeksploziranih ubojnih sredstvih bi moralo biti bolj v ospredju tudi našega dela. Pred časom je sicer Gorenjski muzej pripravil občasno razstavo na to temo... Kljub časovni oddaljenosti prve in druge svetovne vojne se danes v Sloveniji še vedno najde na tone in tone

sredstev – številke posameznih kosov pa se štejejo v sto tisoče. Vsako leto pa se najde žrtev peklenške naprave.

Priznam, da mi do pred kratkim tematika civilnih vojnih invalidov ni bila poznana dovolj podrobno. A sedaj, ko sem preučil vaše delovanje, ki ga med drugim zelo spoštujem, lahko rečem, da vašo zvezo in društva ter seveda člane preveva pogum, borba za vsako vašo pravico in želja po izboljšanju vaših življenj. To seveda odraža vaša življenja, saj vam ni bilo nič podarjenega.

Vem, da je bil boj za vaše pravice težak in da ste vzor iskali tudi v zakonski ureditvi Zvezne republike Nemčije; da ste se začeli povezovati po letu 1963 in da je zveza nastala leta 1970. Napovedane demonstracije so obrodile sadove in zakonska zaščita je prišla leta 1969 oziroma izenačitev pravic in enakega varstva pa leta 1993.

Po mojem skromnem mnenju je vaša Zveza izjemnega pomena za boj vaših članov/invalidov za ohranjanje pravic in dolžnosti države do vas. Pomembno je, da ohranjate osebni stik, se povezujete, krepite socialno mrežo in delujete pri ohranjevanju zdravja vaših članov; obveščate tudi širšo javnost o delovanju zveze; prirejate športne prireditve; zagotavljate tehnične pripomočke; skrbite za kulturno dejavnost in usposabljate člane za aktivno življenje. Zopet – vsa čast vaši zvezi in delovanju!

Uradni del proslave je zaključila Saša Pavček z recitacijo:

Prijatelji!

Ne verjemite njim, ki vam pravijo: ta svet je grozen, grob, grd. Ni res. Res je, da je lahko še hujši. Toda za vas je to vaš svet, edini, ki v njem živite, da se v njem udomite in ga v dobrem naravnate po svoji podobi.

Ne verjemite tudi njim, ki vam pravijo: življenje je trdo, trpko in težko. Ni res. Res je, da je lahko še hujše. Toda za vas je to življenje edino, enkratno in neponovljivo. Vaše je, da iz njega naredite vse, kar je v dobrem mogoče.

Ne verjemite komurkoli in karkoli. Verjemite pa, če morete, tej moji zgodbi:

Nekoč, pred leti, ko me je kot strela z jasnega zadelo hudo, mi je star mož, živi modrec, dejal: "In nikar se odslej ne boj življenja!"

Tako zdaj jaz govorim po njem podobne besede za vas: “Na bojte se življenja! Naj pljuska v vas z vso silo in v vse žile, naj vas nese ali zanese, le ne pustite, da vas spodnese. In imejte ga radi, da bo tudi ono, življenje, imelo rado vas!” (Tone Pavček)